

забезпечити реформування правоохоронної системи лише за умови внутрішньої та зовнішньої матеріально-технічної підтримки. Однак для цього має бути підготовлений та внесений цілий комплекс прозорих науково-вироблених та науково-обґрунтованих рішень, а не так, як це намагаються здійснити у цілій правоохоронній системі, у адміністративній, податковій, соціальній сферах тощо, без додержання цих вимог.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ України. Міністерство внутрішніх справ. Опубліковано 10.06.2015р. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/1221365>.
2. Українську міліцію готують до масштабних реформ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://tsn.ua/vybory_2015/miliciya.html.
3. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://otherreferats.allbest.ru/law/00143675_0.html.

Ничитайло І.М.

кандидат юридичних наук;

Шепета О.В.

кандидат юридичних наук

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Особливістю розвитку сучасного суспільства є збільшення ролі інформаційної сфери в житті людини, а відповідно й інформаційної діяльності. Так, згідно зі ст. 12 Закону України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р., «інформаційна діяльність – це сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави». Основні напрямки інформаційної діяльності: політичний, економічний, соціальний, духовний, екологічний, науково-технічний, міжнародний тощо. Основні види інформаційної діяльності: отримання, використання, поширення та зберігання інформації. На сьогодні в національному законодавстві не легалізовано поняття «інформаційна сфера». Вважаємо, що нині як на побутовому, так і на науковому рівні інформаційна сфера

розглядається як така, що формується та розвивається під час інформаційної діяльності.

На сьогодні інформаційна сфера розглядається і як відносно самостійна сфера, і як допоміжна стосовно інших видів діяльності. В останньому випадку йдеться про те, що інформаційна сфера обслуговує практично всі аспекти суспільного життя (економіку, політику, управління, науку, культуру, побут, сім'ю), тобто займає підлегле положення.

Як у першому, так і в другому випадку мається на увазі вузьке тлумачення поняття «інформаційна сфера». Існуюча політика держави в інформаційній сфері спрямована як на її розвиток безпосередньо, так і на підвищення з її допомогою ефективності розвитку державності, безпеки, оборони, пріоритетних галузей економіки, фінансової та грошової системи, соціальної сфери, галузей екології та використання природних ресурсів, науки, освіти та культури, міжнародного співробітництва. Багато уваги приділяється підвищенню ефективності державного управління як одній з пріоритетних функцій держави. Це підтверджується Концепцією Національної програми інформатизації, в якій інформатизація розглядається як важливий засіб розвитку України, та Указом Президента України «Про заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки держави» від 18 вересня 2002 р.

Варто підкреслити, що відповідна державна політика проводиться і щодо підтримки розвитку даної сфери, а саме: ЗМІ, науково-технічної інформації, видавничої справи та реклами, статистики, бібліотечної та архівної справи, інформатики та обчислювальної техніки тощо. У такому вигляді ця політика легалізована та легітимізована у законах України: «Про Національну програму інформатизації», «Про Концепцію Національної програми інформатизації», «Про інформацію» тощо.

У нових умовах становлення та розвитку інформаційного суспільства інформація та новітні інформаційно-комунікаційні технології стають його головною рушійною силою. Слід зазначити, що відповідно до Закону України «Про Національну програму інформатизації» «інформаційний продукт (продукція) – це документована інформація, яка підготовлена та призначена для задоволення потреб користувачів».

В умовах інформаційного суспільства починає змінюватися не тільки рівень автоматизації виробництва, а й саме виробництво –

продукт його стає більш ємним, що означає збільшення частки інновацій, дизайну і маркетингу в його вартості. Виробництво інформаційного, а не матеріального продукту визначає інформаційне суспільство. Знання стає головним стратегічним ресурсом такого суспільства, інформація проникає в усі сфери суспільства та держави. Йдеться про те, що коригується поняття «інформаційна сфера». Ці процеси активно відбуваються у інформаційно розвинених державах світу, зокрема у країнах Європейського Союзу.

На сьогодні інформаційна сфера системостворюючий чинник життя суспільства та держави, вона активно впливає на політичну, економічну, воєнну та інші складові національної безпеки країни, а у багатьох країнах і «вбирає» їх.

Основу стратегії національної безпеки України мають становити національні інтереси, що ґрунтуються на національних цінностях та національних ідеалах. Варто зауважити, що дослідниками конкретно визначено такі поняття, як національна безпека та національні інтереси. Зазначимо, що чимало дослідників зосереджують увагу на проблемі широкого трактування категорій «національна безпека» та «національні інтереси», що фактично призводить до підміни іншої категорії, наприклад «функція держави», а також їх злиття. Найбільш повним є розуміння того, що національні інтереси – категорія більш широка за національну безпеку. Однак національна безпека є не тільки інструментом, а й одним із життєво важливих національних інтересів. Безпечні умови існування людини та суспільства, функціонування державно-правових інституцій – основа, плацдарм для їх подальшого розвитку.

Оскільки Україна – центр Європи, тому її роль в побудові європейської спільноти доволі вагома, а згодом стане визначальною. Перебуваючи на перетині цивілізацій, наша країна є уособленням інтеграції різних культур, а отже, продуцентом інтегрованих систем безпеки, ініціатором і засновником яких вона й має бути. Отже, геостратегічне розташування України передбачає наявність національних інтересів у різних частинах світу, що потребує розроблення стратегій, програм і технологій їх адекватного забезпечення [1].

Інформаційна безпека являє собою одне з найважливіших понять як в науці, так і в різних сферах людської діяльності. Сутність і комплексність цього поняття знаходить свій вираз у

характері сучасного інформаційного суспільства. Аналіз різних підходів визначення змісту поняття «інформаційна безпека» надає можливість зрозуміти недоцільність жорстокого обрання тієї чи іншої позиції. Інші погляди, а точніше підходи до визначення поняття інформаційної безпеки, дають змогу розглядати проблему більш комплексно та системно, додати знань про цей багатогранний феномен. Більш того, на наше переконання, найприйнятнішим є інтегральний підхід, за якого інформаційна безпека визначатиметься за допомогою окреслення найбільш важливих її ознак з урахуванням постійної динаміки інформаційних систем і становлення не лише інформаційного суспільства, а й інформаційної цивілізації [2].

Отже, інформаційна безпека не може розглядатися лише як окремих стан. Безперечно, що це є й властивістю, атрибутом інформаційного суспільства, діяльністю людини і її результатом щодо забезпечення певного рівня безпеки в інформаційній сфері. Інформаційна безпека має врахувати майбутнє, а отже, вона є не станом, а процесом. Також інформаційну безпеку слід розглядати як органічну єдність ознак, таких як стан, властивість, а також управління загрозами та небезпеками, за якого забезпечується обрання оптимального шляху їх усунення і мінімізації впливу негативних наслідків, що врешті-решт і становить діяльність зі створення сприятливих умов для реалізації інтересів об'єкта.

Дослідження сутності інформаційної безпеки має враховувати той факт, що сутність являє собою внутрішній зміст предмета, який знаходить вираз у стійкій єдності усіх багатоманітних і суперечливих формах буття. Базовою характеристикою інформаційної безпеки слід вважати імовірність появи загрози, підвищеного ризику, реалізації загрози або небезпеки для індивіда, суспільства та держави. Критерієм ефективності забезпечення інформаційної безпеки є високій рівень безпеки при мінімумі витрат. Отже, можна говорити про структуру поняття інформаційної безпеки. Основним її елементом є життєво важливі інтереси соціальної системи, які співвідносяться із зовнішніми чинниками у вигляді інтересів наднаціональних або інших національно-державних структур у рамках міжнародного співтовариства. Зсередини національно-державного утворення його життєво важливі інтереси перебувають у взаємодії з інтересами елементів, що ставлять дане утворення. У якості останніх виступають соціальні групи, еліта, організації, партії, релігійні та етнічні утворення, рухи

тощо. Сукупність внутрішніх і зовнішніх інформаційних загроз створює передумови для порушення безпечного функціонування системи державного управління.

Значимість інформаційно-комунікаційних процесів у сучасному світі надає підстави розглядати забезпечення інформаційної безпеки як одне з глобальних і пріоритетних завдань органів державного управління, розв'язанню якого мають бути підпорядковані політична, економічна, військова, культурна та інші види діяльності системи державного управління.

Національні інтереси в інформаційній сфері є похідними від національних цінностей. Отже, інтереси інформаційної безпеки впливають із таких цінностей, як права людини, свобода, економічне процвітання, могутність країни. Саме тому головним інтересом для України є її виживання як вільної та незалежної держави при збереженні фундаментальних цінностей і інститутів безпеки. Один із механізмів гарантування такого процесу – ефективна система державного управління, яка є суб'єктом і об'єктом забезпечення інформаційної безпеки водночас. І в даному випадку намагання деяких країн забезпечити власну інформаційну безпеку за рахунок інших країн викликають, з одного боку, занепокоєння, а з другого, – упевненість у необхідності формування дієздатної системи забезпечення інформаційної безпеки органів державного управління.

Інформаційна безпека виступає характеристикою стабільного стану системи державного управління, яка у випадку впливу внутрішніх і зовнішніх загроз та небезпек зберігає найважливіші показники для існування.

Інформаційна безпека як одна з характеристик стійкого розвитку являє собою базову цінність держави. Водночас ціннісні орієнтації, що ґрунтуються на уявленнях про інформаційну безпеку в різних соціальних груп і в окремих осіб, почасти не збігаються. Саме у цьому знаходить свій безпосередній вираз вплив держави, яка за допомогою значного арсеналу методів забезпечує реалізацію спільних цінностей особи, суспільства та держави в інформаційній сфері.

Національні інтереси в інформаційній сфері стикаються з різними перешкодами, що іноді або створюють загрозу для їх реалізації, або призводять до їх нереалізації. Своєю чергою, нереалізація національних інтересів інформаційній сфері свідчить

про недостатню ефективність функціонування системи національної безпеки. Отже, основною умовою виживання України є створення адекватної сучасному стану держави, її національним інтересам і загрозам системи інформаційної безпеки, яка включала б сили та засоби ведення виграшних інформаційних війн [3].

Список використаних джерел:

1. Ліпкан В.А. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції : [навч. посіб.] / В.А. Ліпкан, Ю.Є. Максименко, В.М. Желіховський. – К. : КНТ, 2006. – 280 с.
2. Ліпкан В.А. Систематизація інформаційного законодавства України : [моногр.] / В.А. Ліпкан, В.А. Залізник; заг. ред. В.А. Ліпкана. – К. : ФОП О.С. Ліпкан, 2012. – 332 с. – С. 77.
3. Ліпкан В.А. Консолідація інформаційного законодавства : [моногр.] / В.А. Ліпкан, М.І. Дімчогло. – К. : ФОП О.С. Ліпкан, 2014. – 332 с. – С. 77.

Орлова В.О.

*кандидат юридичних наук,
старший викладач,*

Одеська національна академія харчових технологій

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Проблеми забезпечення внутрішньої безпеки країни завжди входили до кола найбільш важливих державних проблем. Це зрозуміло, оскільки вся історія розвитку людства доводить, що недостатня ефективність зусиль в напрямку боротьби з правопорушеннями породжує атмосферу страху та недовіри до органів влади, що в перспективі може призводити до виникнення кризових станів в соціальному організмі. В Україні даною проблемою займається чимало дослідників: М. Ф. Криштанович, В. В. Галуцько, В. В. Ковальська, О. О. Якушев, Д. М. Корнієнко. Серед російських дослідників необхідно назвати Манцурова А. Ю., Кацубу В. І., Жаринова К. В. Не дивлячись на велику кількість публікацій з даної теми, треба зазначити, що основним їх недоліком є відсутність чіткої методології дослідження. Більшість вчених-правознавців обмежуються порівняльним аналізом законодавчих